

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

مروری بر تجارت هند با ایران

حجم تجارت کالایی کشور هند در سال ۲۰۱۸، حدود ۸۳۱ میلیارد دلار بوده که از این میان حدود ۵۰۸ میلیارد دلار آن مربوط به واردات هند از سایر کشورها و ۳۲۳ میلیارد دلار آن مربوط به صادرات هند به جهان بوده است. بر اساس آمارهای صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی آن در سال ۲۰۱۹ معادل ۶,۱ درصد برآورد و پیش‌بینی شده که رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۲۰ به ۷ درصد برسد. از میان کشورهای طرف معامله هند، ایران دهمین کشور در مبادی عمده وارداتی هند بوده بطوریکه حدود ۳ درصد از کل واردات ۵۰۸ میلیارد دلاری هند از کشور ایران انجام شده است. سهم بزرگی از واردات هند از ایران مربوط به اقلام فرآورده نفتی است. در این گزارش، به بررسی مختصری از وضعیت تجاری هند با جهان و روابط آن با ایران پرداخته می‌شود.

تهیه شده توسط طاهره کبری دستنایی

دی‌ماه ۱۳۹۸

شاخص های مهم اقتصادی هند

- طبق آخرین آمارهای صندوق بین المللی پول^۱ اقتصاد هند ۱۲۶ امین اقتصاد بزرگ جهان براساس برابری قدرت خرید (PPP) است. سرانه تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۸ حدود ۷,۹ هزار دلار بوده و انتظار می رود طی سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ به ترتیب به ۸.۴ هزار دلار و ۹ هزار دلار برسد.
- رشد اقتصادی هند طبق آمار صندوق بین المللی پول در سال ۲۰۱۸ حدود ۶,۸ درصد بوده که این نرخ برای سال ۲۰۱۹ با کاهش ۰,۷ واحد درصدی، حدود ۶,۱ درصد برآورد شده است. همچنین پیش بینی شده که در سال ۲۰۲۰ هند به رشد اقتصادی ۷ درصدی دست یابد. این در حالی است که طبق آمار بانک جهانی در سال ۲۰۱۹ رشد اقتصادی این کشور ۶,۸ درصد برآورد شده و طبق پیش بینی این بانک در سال ۲۰۲۰ سرعت رشد اقتصادی هند کاهش یافته و به ۵ درصد خواهد رسید.
- جمعیت هند در سال ۲۰۱۸، حدود ۱,۳۳ میلیارد نفر بوده و پیش بینی می شود طی دو سال آینده این کشور با افزایش جمعیت به میزان ۱۸ میلیون نفر روبه رو شود.
- نرخ بیکاری هند در سال ۲۰۱۸ حدود ۲,۶ درصد تعیین و در سال ۲۰۱۹ نیز مشابه سال قبل، برآورد شده است.
- نرخ تورم هند در سال ۲۰۱۸ معادل ۳,۴ درصد بوده است. طبق برآورد صندوق بین المللی پول نرخ تورم هند در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۸ تغییری نداشته اما پیش بینی نشان می دهد که در سال ۲۰۲۰ نرخ تورم هند به ۴,۱ درصد افزایش خواهد یافت.
- در سال ۲۰۱۸، میزان جریان ورودی سرمایه گذاری مستقیم خارجی هند ۴۲,۳ میلیارد دلار و جریان خروجی آن نیز ۱۱ میلیارد دلار برآورد شده است. میزان انباشت جریان ورودی و جریان خروجی سرمایه گذاری مستقیم خارجی نیز در پایان سال ۲۰۱۸ به ترتیب ۳۸۶,۳ میلیارد دلار و ۱۶۶,۲ میلیارد دلار بوده است.
- طبق برآورد صندوق بین المللی پول انتظار می رود سرعت رشد حجم صادرات و واردات کالا و خدمات هند در سال ۲۰۱۹ کاهش یابد به طوری که به ترتیب با رشد ۴,۴ درصدی و ۴,۱ درصدی نسبت به سال قبل روبرو شود. همچنین پیش بینی می شود که نرخ رشد حجم صادرات و واردات کالا در سال ۲۰۲۰ با افزایش ۰,۵ واحد درصدی نسبت به سال قبل و نرخ رشد واردات کالا و خدمات در سال ۲۰۲۰ با افزایش ۳,۵ واحد درصدی مواجه شوند.

شاخص	واحد	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
سرانه تولید ناخالص داخلی	براساس PPP، دلار	۷,۸۵۹	۸,۳۷۸	۹,۰۲۷
رشد اقتصادی (صندوق بین المللی پول)	درصد	۶,۸	۶,۱	۷,۰
رشد اقتصادی (بانک جهانی)	درصد	۷,۲	۶,۸	۵
جمعیت	میلیون نفر	۱,۳۳۴	۱,۳۵۲	۱,۳۷۰
نرخ بیکاری	درصد	۲,۶	۲,۶	-
تورم	درصد	۳,۴	۳,۴	۴,۱
جریان خروجی سرمایه گذاری مستقیم خارجی	میلیارد دلار	۱۱	-	-

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۱- وضعیت شاخص های اقتصادی هند طی سال ۲۰۱۸ و برآورد و پیش بینی آن در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰				
شاخص	واحد	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
جریان ورودی سرمایه گذاری مستقیم خارجی	میلیارد دلار	۴۲.۳	-	-
نرخ رشد حجم صادرات کالا و خدمات	درصد	۴.۷	۴.۴	۴.۹
نرخ رشد حجم واردات کالا و خدمات	درصد	۴.۳	۴.۱	۷.۶

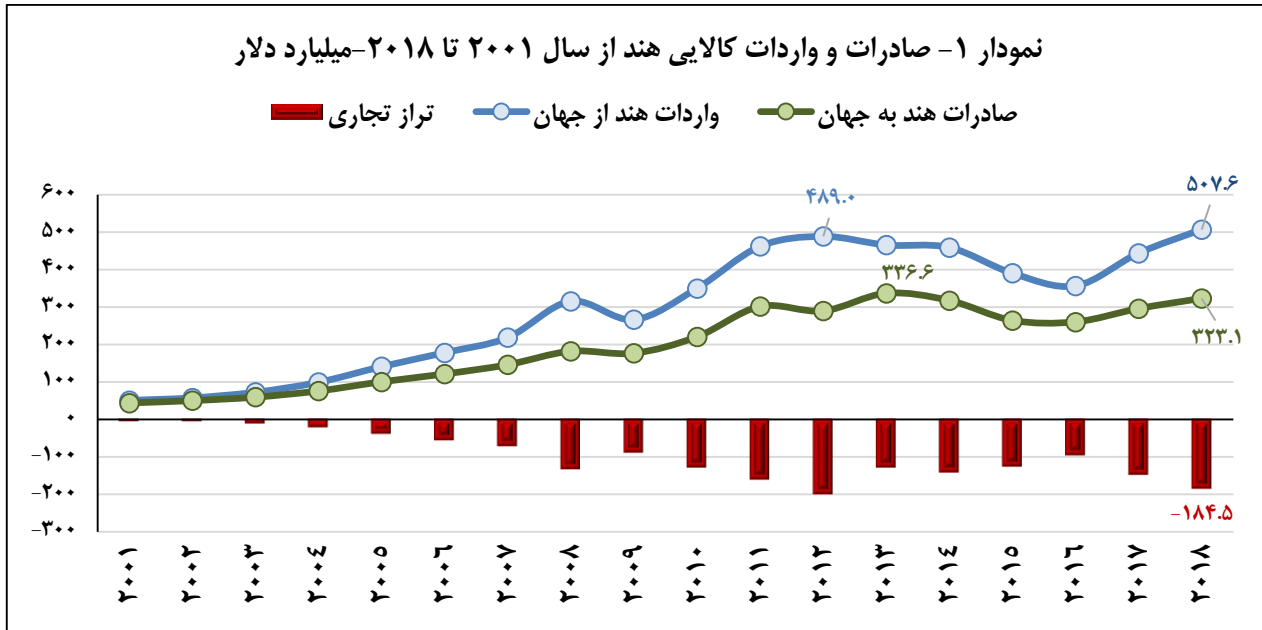
منبع داده ها: World Bank، IMF، UNCTAD

تجارت کالایی کشور هند

براساس آمارهای مرکز تجارت بین المللی

- کشور هند در سال ۲۰۱۸ به میزان ۸۳۰.۶ میلیارد دلار تجارت کالایی با جهان داشته که از این میان ۵۰۷.۶ میلیارد دلار آن مربوط به واردات هند از جهان و ۳۲۳.۱ میلیارد دلار آن مربوط به صادرات هند به جهان بوده است.
- صادرات و واردات کالایی هند که از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۸ روندی صعودی داشته در سال ۲۰۰۹ با کاهش مواجه می شود اما در سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ مجدداً روند افزایشی در پیش می گیرد. علاوه بر این در سه سال متوالی ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ نیز صادرات و وارداتی کالایی هند نسبت به سال قبل خود کاهش می یابد اما پس از آن مجدداً روند افزایشی داشته است.
- از سال ۲۰۱۷ واردات هند از جهان افزایش یافته تا در سال ۲۰۱۸ به بیشترین رقم از سال ۲۰۰۱ به بعد می رسد.
- صادرات هند نیز از سال ۲۰۱۷ به بعد روند افزایشی داشته و در سال ۲۰۱۸ صادرات هند به جهان به حدود ۳۲۳ میلیارد دلار رسیده که این رقم کمی از بیشترین صادرات هند در سال ۲۰۱۳ (از ابتدای ۲۰۰۱ تا کنون) کمتر است.
- تراز تجاری هند طی سال های ۲۰۰۱ الی ۲۰۱۸ همواره منفی بوده است. بیشترین کسری تجاری این کشور در سال ۲۰۱۲ (به میزان ۱۹۹.۴ میلیارد دلار) بوده که کاهش صادرات همراه با افزایش واردات در این سال منجر به کسری تجاری شدید در آن شده است. از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ کسری تجاری هند به طور متوالی افزایش یافته است.

معاونت بررسی های اقتصادی

منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

اقلام عمده صادراتی و وارداتی هند

- بیشترین ارزش صادرات هند مربوط به «سایر روغن‌های نفتی و روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری» با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹ بوده که کشور هند در سال ۲۰۱۸ حدود ۳۲ میلیارد دلار از این کد تعرفه صادر کرده و این گروه کالایی سهم ۹,۹ درصدی از کل صادرات این کشور را تشکیل داده است. پس از آن، گروه‌های کالایی «سایر الماس، حتی کارشده، ولی سوارنشده و کار گذارده نشده» و «روغن‌های سبک و فرآورده‌های آن» با سهم حدود ۷,۵ درصد و ۴,۶ درصد جزو اقلام عمده صادراتی هند در سال ۲۰۱۸ بوده‌اند (جدول ۲).
- ۲۰ قلم عمده کالای صادراتی هند مطابق جدول ۲ در مجموع ۱۳۵ میلیارد دلار بوده که حدود ۴۲ درصد از صادرات کالایی هند را به خود اختصاص داده است (جدول ۲).
- «نفت خام (Petroleum Oil) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام» با کد تعرفه ۲۷۰۹۰۰ بیشترین ارزش واردات هند در سال ۲۰۱۸ را به خود اختصاص داده است. واردات هند از این کد تعرفه ۱۱۴,۵ میلیارد دلار بوده که سهم حدود ۲۲,۶ درصدی از ارزش کل واردات این کشور را تشکیل داده است. «دیگر اشکال خام طلا برای مصارف غیرپولی» با کد تعرفه ۷۱۰۸۱۲ و «سایر زغال سنگ‌ها» با کد تعرفه ۲۷۰۱۱۹ با سهم‌های به ترتیب ۶,۲ درصد و ۴,۵ درصدی از ارزش کل واردات دو قلم عمده وارداتی بعدی بوده‌اند (جدول ۳).
- ۲۰ قلم عمده وارداتی کالایی کشور هند مطابق جدول ۳ حدود ۲۶۲ میلیارد دلار بوده که سهم حدود ۵۲ درصدی از کل واردات کالایی هند را تشکیل می‌دهد (جدول ۳)

جدول ۲- ۲۰ قلم عمده صادرات کالایی هند در سال ۲۰۱۸

کد تعرفه شش رقمی	شرح محصول	صادرات هند به جهان (میلیارد دلار)	سهم از کل صادرات هند (درصد)
۲۷۱۰۱۹	سایر روغن های نفتی و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری	۳۲	۹.۹
۷۱۰۲۳۹	سایر الماس، حتی کارشده، ولی سوار نشده و کار گزارده نشده.	۲۴.۲	۷.۵
۲۷۱۰۱۲	روغن های سبک و فرآورده های آن	۱۴.۷	۴.۶
۷۱۱۳۱۹	زیرورآلات یا جواهرات از سایر فلزات رانها حتی آبکاری شده، روکش شده یا پوشیده شده با فلزات گرانبها	۱۱.۶	۳.۶
۳۰۰۴۹۰	داروهای (باستثنای محصولات شماره ۰۲، ۰۳، ۰۴، ۰۵، ۰۶ یا ۰۷) متشکل از محصولات مخلوط شده یا نشده برای مصارف درمان یا پیشگیری از بیماری، عرضه شده به شکل مقادیر معین (از جمله آنهایی که از طریق عبور از پوست تجویز شده اند) یا به صورت بسته بندی برای خرده فروشی.	۱۰.۷	۳.۳
۱۰۰۶۳۰	برنج نیمه سفید شده یا کامل سفید شده، حتی صیقلی یا براق شده	۶.۹	۲.۱
۰۳۰۶۱۷	سایر انواع میگو، بیخ زده	۴.۴	۱.۳
۰۲۰۲۳۰	گوشت گاو منجمد بی استخوان	۳.۳	۱.۰
۸۷۰۳۳۳	اتومبیل سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری برای حمل اشخاص که حجم سیلندر آن از ۱۰۰۰ سی سی بیشتر بوده اما از ۱۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	۳.۳	۱.۰
۸۴۱۱۱۲	توربوجت ها (Turbo-jets)، توربوپراپلرها (Turbo-propellers) و سایر توربین های گازی با قدرت پرتاب بیشتر از ۲۵ کیلو نیوتن (KN)	۳.۲	۱.۰
۷۶۰۱۱۰	آلومینیوم غیر ممزوج	۳.۰	۰.۹
۸۷۰۸۹۹	سایر اجزا و قطعات وسایل نقلیه موتوری مشمول تعرفه ۸۷۰۱ تا ۸۷۰۵	۲.۸	۰.۹
۲۹۰۲۴۳	پاراازایلین (p-Xylene)	۲.۶	۰.۸
۵۲۰۱۰۰	پنبه، حلاجی نشده یا شانه نزده.	۲.۲	۰.۷
۸۷۰۳۳۳	اتومبیل های سواری با حجم سیلندر بیشتر از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب اما از ۳۰۰۰ سانتی متر مکعب بیشتر نباشد	۱.۹	۰.۶
۸۷۱۱۲۰	موتورسیکلت ها دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم سیلندر بیش از ۵۰ سی سی که از ۲۵۰ سی سی بیشتر نباشد	۱.۹	۰.۶
۶۱۰۹۱۰	تی شرت (T-shirt)، زیرپوش چسبان و همانند، کشیاف یا قلاب باف از پنبه	۱.۸	۰.۶
۸۸۰۳۳۰	سایر اجزاء و قطعات هواپیما یا هلیکوپتر	۱.۶	۰.۵
۸۷۰۳۳۱	سایر وسایل نقلیه موتوری با موتور پیستونی درونسوز جرعه ای- احتراقی تناوبی با حجم سیلندر تا ۱۰۰۰ سی سی	۱.۵	۰.۵
۷۱۰۲۳۱	الماس کار نشده به صورت ساده اره شده، شکافته شده یا تراش داده شده	۱.۴	۰.۴
مجموع ردیف های تعرفه فوق		۱۳۵	۴۱.۸

منبع داده ها: مرکز تجارت بین المللی

جدول ۳- ۲۰ قلم عمده واردات کالایی هند در سال ۲۰۱۸

کد تعرفه شش رقمی	شرح محصول	واردات هند از جهان (میلیارد دلار)	سهم از کل واردات هند (درصد)
۲۷۰۹۰۰	نفت خام (oil Petroleum) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام	۱۱۴.۵	۲۲.۶
۷۱۰۸۱۲	دیگر اشکال خام طلا برای مصارف غیر پولی	۳۱.۷	۶.۲
۲۷۰۱۱۹	سایر زغال سنگ ها	۲۲.۷	۴.۵
۷۱۰۲۳۱	الماس کار نشده به صورت ساده اره شده، شکافته شده یا تراش داده شده	۱۶.۸	۳.۳

جدول ۳- ۲۰ قلم عمده واردات کالایی هند در سال ۲۰۱۸

کد تعرفه شش رقمی	شرح محصول	واردات هند از جهان (میلیارد دلار)	سهم از کل واردات هند درصد
۲۷۱۱۱۱	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل	۱۰.۹	۲.۱
۷۱۰۲۳۹	سایر الماس، حتی کارشده، ولی سوار نشده و کار گزارده نشده.	۹.۸	۱.۹
۸۵۱۷۷۰	اجزا و قطعات دستگاههای تلفن، شامل تلفنهایی برای شبکههای رادیو تلفنی یا سایر شبکههای بیسیم؛ سایر دستگاهها جهت انتقال یا دریافت صدا، تصویر یا سایر دادهها، شامل دستگاه برای برقراری ارتباط در یک شبکه باسیم یا بیسیم	۹.۷	۱.۹
۸۵۱۷۶۲	ماشینهایی برای دریافت، تبدیل و ارسال یا بسامدافزایی صدا، تصویر یا سایر دادهها شامل سوئیچینگ و مسیرگزینی	۵.۷	۱.۱
۲۷۱۰۱۹	سایر نفت و روغنهای حاصل از مواد معدنی قیری غیر خام	۴.۶	۰.۹
۲۷۱۱۱۳	بوتان مایع شده (به استثنای خلوص بیشتر یا مساوی ۹۵ درصد بوتان یا ایزوبوتان)	۴.۱	۰.۸
۱۵۱۱۱۰	روغن پالم خالص	۴.۰	۰.۸
۸۵۴۲۳۱	پردازشگرها و کنترلکنندهها، خواه با حافظهها، مدلهای (Converters)، مدارهای منطقی (Logic)، آمپلیفایرها، ساعت و مدارهای زمانسنج، یا سایر مدارها توأمان شده یا نشده باشند	۳.۸	۰.۸
۷۱۰۶۹۱	نقره خام	۳.۶	۰.۷
۲۷۱۱۱۲	پروپان مایع شده	۳.۴	۰.۷
۸۴۷۱۳۰	ماشینهای خودکار دادهپردازی	۳.۲	۰.۶
۸۵۴۱۴۰	وسایل نیمههادی حساس در برابر نور، همچنین قوههای نوری حتی جفت و جور شده به صورت مدول یا آماده شده به صورت پانل؛ دیودهای ساطع نور	۲.۹	۰.۶
۳۱۰۵۳۰	هیدروژنآوردتوفسفات دی آمونیوم (فسفات دی آمونیک)	۲.۷	۰.۵
۲۶۰۲۰۰	سنگ مس و کنسانترههای آن	۲.۷	۰.۵
۸۴۱۱۱۲	توربوجتها (jets-Turbo)، توربوپراپلرها (propellers-Turbo) وسایر توربینهای گازی با قدرت پرتاب بیشتر از ۲۵ کیلو نیوتن (KN)	۲.۶	۰.۵
۷۶۰۲۰۰	قراضه و ضایعات آلومینیوم	۲.۵	۰.۵
مجموع ردیف های تعرفه فوق		۲۶۱.۷	۵۱.۶

منبع دادهها: مرکز تجارت بینالمللی

مقاصد عمده صادراتی هند

- بزرگترین شریک تجاری هند در بخش صادرات، ایالات متحده آمریکا است به طوری که ۱۶ درصد از صادرات هند در سال ۲۰۱۸ به این کشور بوده است.
- امارات متحده عربی و چین نیز رتبه های دوم و سوم بزرگترین مقاصد صادراتی چین را به خود اختصاص دادهاند. صادرات هند به امارات ۹ درصد و به چین ۵,۱ درصد از کل صادرات هند را تشکیل می دهد.
- مطابق جدول ۴، صادرات هند به ۲۰ مقصد عمده صادراتی این کشور در مجموع ۲۲۰ میلیارد دلار بوده که سهم ۶۸ درصدی از کل صادرات هند را به خود اختصاص دادهاند.

جدول ۴- ۲۰ مقصد عمده صادراتی هند در سال ۲۰۱۸			
ردیف	مقاصد صادراتی	ارزش صادرات ۲۰۱۸ (میلیارد دلار)	سهم از کل صادرات (درصد)
۱	ایالات متحده آمریکا	۵۱.۶	۱۶
۲	امارات متحده عربی	۲۹.۰	۹
۳	چین	۱۶.۴	۵.۱
۴	هنگ کنگ	۱۳.۲	۴.۱
۵	سنگاپور	۱۰.۴	۳.۲
۶	انگلستان	۹.۸	۳.۰
۷	آلمان	۹.۰	۲.۸
۸	بنگلادش	۸.۸	۲.۷
۹	هلند	۸.۷	۲.۷
۱۰	نپال	۷.۳	۲.۳
۱۱	بلژیک	۶.۸	۲.۱
۱۲	ویتنام	۶.۷	۲.۱
۱۳	مالزی	۶.۵	۲.۰
۱۴	ایتالیا	۵.۵	۱.۷
۱۵	عربستان سعودی	۵.۵	۱.۷
۱۶	ترکیه	۵.۴	۱.۷
۱۷	فرانسه	۵.۳	۱.۶
۱۸	کره جنوبی	۴.۸	۱.۵
۱۹	اندونزی	۴.۸	۱.۵
۲۰	ژاپن	۴.۷	۱.۵
مجموع کشورهای فوق		۲۲۰.۱	۶۸.۱

منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

مبادی عمده وارداتی هند

- در سال ۲۰۱۸ بیشترین واردات هند از کشور چین بوده بطوریکه ۷۳ میلیارد دلار کالا از چین به کشور هند وارد شده است. این میزان سهم ۱۴,۵ درصدی از کل واردات هند از جهان را شامل می‌شود.
- ایالات متحده آمریکا با ۳۲,۶ میلیارد دلار و عربستان سعودی با ۲۸,۴ میلیارد دلار پس از کشور چین در جایگاه بعدی بزرگترین صادرکنندگان به هند قرار گرفتند. سهم آمریکا از واردات هند ۶,۴ درصد و سهم عربستان ۵,۴ درصد است.
- عراق پنجمین مبدا عمده وارداتی کشور هند بوده که با صادرات ۲۳,۱ میلیارد دلاری خود به هند سهم ۴,۵ درصدی از واردات این کشور را به خود اختصاص داده است.
- واردات هند از ایران در سال ۲۰۱۸، ۱۴,۸ میلیارد بوده و لذا ایران در میان مبادی عمده وارداتی هند در جایگاه دهم قرار دارد. سهم ایران از تامین نیاز وارداتی هند ۲,۹ درصد بوده است.

جدول ۵- ۲۰ مبداء عمده وارداتی هند در سال ۲۰۱۸			
ردیف	مبادی وارداتی	ارزش واردات ۲۰۱۸ (میلیارد دلار)	سهم از کل واردات (درصد)
۱	چین	۷۳.۷	۱۴.۵
۲	ایالات متحده آمریکا	۳۲.۶	۶.۴
۳	عربستان سعودی	۲۸.۴	۵.۶
۴	امارات متحده عربی	۲۶.۸	۵.۳
۵	عراق	۲۳.۱	۴.۵
۶	سوئیس	۱۸.۰	۳.۶
۷	کره جنوبی	۱۶.۴	۳.۲
۸	اندونزی	۱۶.۰	۳.۲
۹	هنگ کنگ	۱۵.۹	۳.۱
۱۰	ایران	۱۴.۸	۲.۹
۱۱	سنگاپور	۱۴.۳	۲.۸
۱۲	استرالیا	۱۴.۱	۲.۸
۱۳	آلمان	۱۳.۹	۲.۷
۱۴	ژاپن	۱۲.۵	۲.۵
۱۵	نیجریه	۱۱.۲	۲.۲
۱۶	قطر	۱۰.۵	۲.۱
۱۷	مالزی	۱۰.۴	۲.۱
۱۸	بلژیک	۹.۵	۱.۹
۱۹	کویت	۷.۸	۱.۵
۲۰	تایلند	۷.۷	۱.۵
مجموع کشورهای فوق		۳۷۷.۶	۷۴.۴

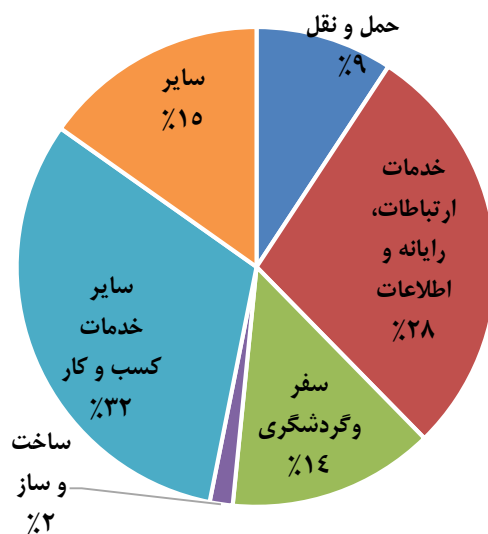
منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

تجارت خدمات کشور هند

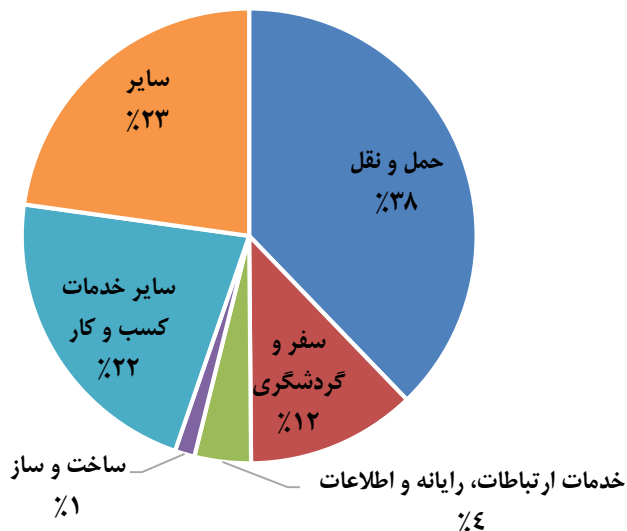
براساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی

- براساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی، هند در سال ۲۰۱۸ حدود ۲۰۵ میلیارد دلار صادرات خدمات و حدود ۱۷۷ میلیارد دلار واردات خدمات داشته است.
- بیشترین سهم از صادرات خدمات در هند به بخش خدمات ارتباطات، رایانه و اطلاعات با سهم حدود ۲۸ درصد اختصاص داشته و پس از آن سفر و گردشگری با ۱۴ درصد و حمل و نقل با ۹ درصد قرار دارد.
- در بخش واردات، خدمات حمل و نقل با سهم حدود ۳۸ درصدی بیشترین سهم را از واردات خدمات در هند در سال ۲۰۱۸ به خود اختصاص داده است (نمودار ۲ و ۳).

نمودار ۲- ترکیب صادرات خدمات هند در سال ۲۰۱۸

نمودار ۳- ترکیب واردات خدمات هند در سال ۲۰۱۸

منبع داده ها: مرکز تجارت بین المللی

تجارت کالایی ایران و هند

براساس آمارهای مرکز تجارت بین المللی

- براساس آمارهای مرکز تجارت بین المللی، از میان ۱۷,۶ میلیارد دلار تجارت کالایی هند با ایران، ارزش صادرات کالایی هند به ایران در سال ۲۰۱۸، حدود ۲,۹ میلیارد دلار بوده که حدود ۹,۰ درصد از ارزش کل صادرات هند را تشکیل می دهد. همچنین کل واردات کالایی هند از ایران در سال ۲۰۱۸ حدود ۱۴,۸ میلیارد دلار بوده و ۲,۹ درصد از واردات هند را به خود اختصاص داده است.
- تراز تجاری هند با ایران طی ۳ سال گذشته همواره مثبت و دارای مزاد تجاری به نفع ایران بوده است. تراز تجاری ایران با هند در سال ۲۰۱۶ برابر با ۵,۹ میلیارد دلار بوده که این رقم در سال ۲۰۱۸ به ۱۱,۹ میلیارد دلار رسیده و تقریباً دو برابر شده است.
- مهم ترین کالای صادراتی هند به ایران، «برنج نیمه سفید شده یا کامل سفید شده، حتی صیقلی یا براق شده» با کد تعرفه ۱۰۰۶۳۰ بوده که حدود ۱,۲ میلیارد دلار از کل ارزش صادرات هند به ایران را به خود اختصاص داده است. این گروه کالایی سهم حدود ۴۲ درصدی از مجموع صادرات هند به ایران را تشکیل می دهد.
- همانطور که پیش تر در جدول ۳ نشان داده شد، در میان اقلام عمده وارداتی هند در سال ۲۰۱۸، بیشترین میزان واردات متعلق به کد تعرفه ۲۷۰۹۰۰ با شرح «نفت خام و روغن حاصل از مواد معدنی قیری» بوده است. میزان واردات هند از ایران در این گروه کالایی حدود ۱۳ میلیارد دلار است و ایران سهم ۱۱,۳ درصدی از تامین نیاز وارداتی هند در این گروه کالایی داشته است.

معاونت بررسی های اقتصادی

➤ پس از نفت خام، متانول با کد تعرفه ۲۹۰۵۱۱ بیشترین میزان واردات هند از ایران را به خود اختصاص داده است.

جدول ۶- ۲۰ قلم عمده صادراتی هند به ایران بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی در سال ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلیون دلار

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش صادرات ۲۰۱۸
۱	۱۰۰۶۲۰	برنج نیمه سفید شده یا کامل سفید شده، حتی صیقلی یا براق شده	۱۱۹۶۶
۲	۸۵۴۵۱۱	الکتروودها از نوع مورد استفاده در کوره	۱۱۶۶
۳	۰۹۰۲۴۰	چای سیاه تخمیر شده و چای جزئا تخمیر شده عرضه شده به نحوی دیگر	۱۱۳۸
۴	۲۳۰۴۰۰	کنجاله و سایر آخال‌های جامد، حتی خردشده یا به هم فشرده به شکل جبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا به دست می‌آید	۹۶۸
۵	۲۸۱۸۲۰	اکسید آلومینیم غیر از کورندوم مصنوعی	۶۶۴
۶	۳۳۰۱۲۵	روغن‌های اسانسی غیر از روغن‌های اسانسی مرکبات، از سایر نغناها	۴۰۱
۷	۱۲۰۷۴۰	دانه کنجد	۳۵۶
۸	۳۰۰۴۹۰	داروهای (باستثنای محصولات شماره ۰۲، ۰۳، ۰۴ یا ۰۵) متشکل از محصولات مخلوط شده یا نشده برای مصارف درمان یا پیشگیری از بیماری، عرضه شده به شکل مقادیر معین (از جمله آنهایی که از طریق عبور از پوست تجویز شده‌اند) یا به صورت بسته‌بندی برای خرده‌فروشی.	۳۴۴
۹	۷۲۰۲۳۰	فرو سیلیکو منگنز	۳۰۹
۱۰	۶۳۰۷۹۰	سایر اشیاء دوخته شده و مهیا، همچنین الگوی لباس	۲۸۹
۱۱	۵۵۰۳۳۰	آکریلیک یا مدآکریلیک	۲۳۳
۱۲	۳۸۰۸۹۱	حشره کش‌ها	۲۲۷
۱۳	۰۹۱۰۳۰	زردچوبه	۲۲۰
۱۴	۸۷۱۱۲۰	موتورسیکلت‌ها دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم سیلندر بیش از ۵۰ سی سی که از ۲۵۰ سی سی بیشتر نباشد	۲۱۵
۱۵	۷۰۱۸۱۰	منجوق شیشه‌ای، مروارید بدلی، سنگ‌های گرانبها یا نیمه گرانبهای بدلی و اشیای کوچک شیشه‌ای همانند سایر(نفت و روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری غیر خام)	۲۰۸
۱۶	۲۷۱۰۱۹	سایر ترکیبات عالی	۲۰۶
۱۷	۲۹۴۲۰۰	سایر کاغذها و مقواها بدون الیاف حاصل از فرآیند مکانیکی یا حداکثر ده درصد وزن کلی الیاف آنها از این قبیل تشکیل شده باشد، به وزن هر متر مربع حداقل ۴۰ گرم و حداکثر ۱۵۰ گرم و به صورت رل	۱۸۷
۱۹	۵۴۰۷۲۰	پارچه‌های تاروپود باف که از نوار یا اشکال همانند به دست می‌آیند	۱۸۴
۲۰	۵۵۰۴۱۰	الیاف مصنوعی غیریکسره، حلاجی نشده، شانه نزده و برای نخ ریزی عمل‌آوری نشده از ریون ویسکوز	۱۸۳
مجموع ردیف‌های فوق			۱۹۶۶۶
مجموع کل			۲۸۵۳۶

منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۷- ۲۰ قلم عمده وارداتی هند از ایران بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی در سال ۲۰۱۸-۲۰ میلیون دلار

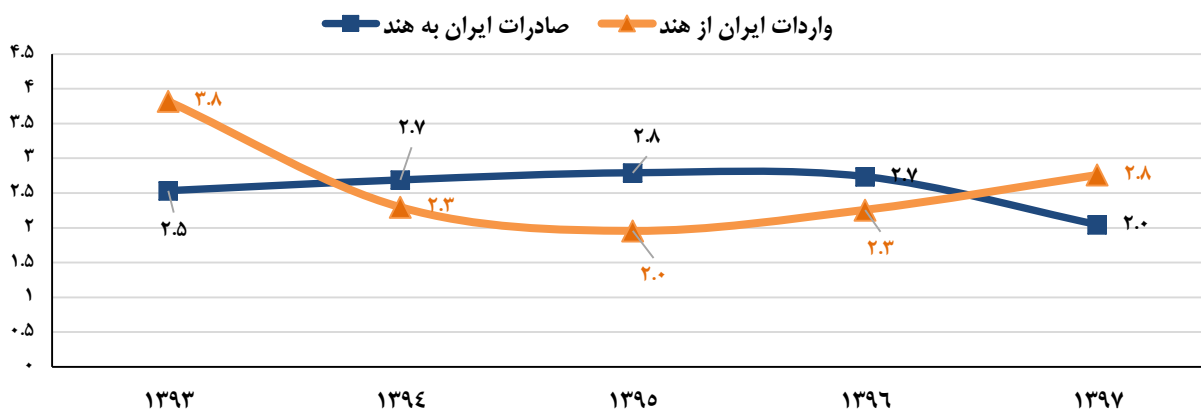
ارزش صادرات ۲۰۱۸	شرح تعرفه	کد تعرفه	ردیف
۱۲۹۵۲.۴	نفت خام (Petroleum oil) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام	۲۷۰۹۰۰	۱
۴۸۴.۷	متانول (الکل متلیک)	۲۹۰۵۱۱	۲
۳۶۴.۱	اوره حتی به صورت محلول در آب	۳۱۰۲۱۰	۳
۲۳۵.۵	آمونیاک بدون آب	۲۸۱۴۱۰	۴
۱۴۴.۲	سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده	۲۷۱۱۱۹	۵
۸۶.۴	قیرنفت	۲۷۱۳۲۰	۶
۴۰.۸	بوتان	۲۷۱۱۱۳	۷
۳۹.۹	پروپان مایع شده	۲۷۱۱۱۲	۸
۲۹.۹	سنگ گچ، انیدریت	۲۵۲۰۱۰	۹
۲۸.۶	خرما	۰۸۰۴۱۰	۱۰
۲۸.۰	پسته تازه یا خشک، درون غلاف سخت	۰۸۰۲۵۱	۱۱
۲۴.۳	پلی اتیلن با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴ درصد یا بیشتر به اشکال ابتدائی	۳۹۰۱۲۰	۱۲
۲۳.۰	پسته تازه یا خشک، بدون غلاف سخت	۰۸۰۲۵۲	۱۳
۱۹.۵	سایر نفت و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری غیر خام	۲۷۱۰۱۹	۱۴
۱۸.۱	الکیل بنزن‌ها مخلوط‌شده و الکیل نفتان‌های مخلوط شده: غیر از آنهایی که مشمول شماره‌های ۰۷ و ۲۷ و ۲۹ می‌باشند	۳۸۱۷۰۰	۱۵
۱۶.۸	هیدروکسید سدیم به صورت محلول در آب (محلول قلیایی سود سوزآور)	۲۸۱۵۱۲	۱۶
۱۶.۳	پلیمرهای کلرووینیل، به اشکال ابتدایی مخلوط نشده با سایر مواد	۳۹۰۴۱۰	۱۷
۱۳.۱	تولون	۲۹۰۲۳۰	۱۸
۱۲.۷	کیوی تازه	۰۸۱۰۵۰	۱۹
11.6	سایر وازلین؛ موم پارافین، موم نفتی با ذرات ریزمتیلور، «موم اسلاک» (Slack Wax)، اوزوکریت، موم لینیت، موم تورب، سایر موم‌های معدنی و محصولات مشابه که از سنتز یا به طریق دیگر به دست می‌آیند، حتی رنگ شده	۲۷۱۲۹۰	۲۰
14590	مجموع ردیف های فوق		
14768.7	مجموع کل		

منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

تجارت کالایی ایران و هند براساس آمارهای گمرک ایران

- بررسی آمارهای تجارت کالایی بدون نفت خام ایران با هند براساس آمارهای گمرک نشان می‌دهد واردات ایران از هند در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ کاهش یافته اما از سال ۱۳۹۶ مجدداً روند افزایشی در پیش گرفته تا در سال ۱۳۹۷ به حدود ۲,۸ میلیارد دلار برسد. این رقم همچنان از رقم واردات ایران از هند در سال ۱۳۹۳ (حدود ۳,۸ میلیارد دلار) پایین‌تر است.
- مطابق آمار گمرک ایران، صادرات ایران به هند در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته و به رقم حدود ۲ میلیارد دلار رسیده است. صادرات ایران به هند در سال ۱۳۹۷ در کمترین مقدار خود از سال ۱۳۹۳ بوده است. تفاوت قابل توجه آمار صادرات ایران به هند (گمرک) با واردات هند از ایران (مرکز تجارت بین‌المللی) به علت حذف کد ۲۷۰۹۰۰ در آمارهای گمرک ایران است.

نمودار ۴- روند ارزش صادرات کالایی بدون نفت خام ایران به هند و واردات ایران از این کشور طی سالهای ۱۳۹۳-۱۳۹۷ - میلیارد دلار

منبع داده‌ها: گمرک ایران

در فهرست اقلام عمده صادراتی ایران به هند «متانول» با ارزش صادرات حدود ۳۸۳ میلیون دلاری (این رقم بر اساس آمار مرکز تجارت بین المللی ۴۸۵ میلیون دلار بوده) مهم‌ترین کالای صادراتی ایران به هند^۲ و «برنج نیمه سفید و کامل سفید» با ارزش واردات حدود ۱,۴ میلیون دلاری (مشابه اطلاعات مرکز تجارت بین المللی)، مهم‌ترین کالای وارداتی ایران از این کشور است. جدول ۸ و ۹ اقلام عمده صادراتی ایران به هند و وارداتی ایران از هند را بر اساس آمار گمرک ایران نشان می‌دهد.

جدول ۸- ۲۰ قلم عمده صادراتی بدون نفت خام ایران به هند در سال ۱۳۹۷ براساس آمارهای گمرک ایران - هزارتن و میلیون دلار

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن	ارزش
۱	۲۹۰۵۱۱۰۰	متانول	۱۲۸۶.۹	۲۸۲.۵
۲	۳۱۰۲۱۰۰۰	اوره حتی به صورت محلول در آب	۱۴۲۸.۲	۳۴۹.۲
۳	۲۸۱۴۱۰۰۰	آمونیاک بدون آب	۶۲۲.۶	۱۵۲.۹
۴	۲۷۱۳۲۰۰۰	قیرنفت	۴۲۴.۷	۱۰۱.۰
۵	۲۹۰۲۳۰۰۰	تولوئن	۱۰۲.۲	۶۶.۱
۶	۲۷۱۱۱۲۹۰	پروپان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۱۰۵.۲	۵۹.۱
۷	۰۸۰۴۱۰۴۰	خرما مضافتی تازه یا خشک کرده	۳۶.۸	۵۳.۵
۸	۲۷۱۱۱۳۹۰	بوتان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۶۴.۷	۳۵.۳
۹	۳۹۰۴۱۰۹۰	سایر پلی کلروروینیل، مخلوط نشده با سایر مواد به غیر از سوسپانسیون و مولسیون	۳۶.۸	۳۳.۲
۱۰	۷۲۰۶۹۰۰۰	آهن و فولاد غیرمزوج، به اشکال ابتدائی (غیر از شمش)، که در جای دیگر ذکر نشده.	۷۹.۳	۳۲.۳
۱۱	۰۸۰۲۵۲۱۰	مغز پسته تازه یا خشک	۲.۳	۳۰.۹
۱۲	۳۹۰۴۱۰۱۰	سوسپانسیون پلی (کلروروینیل) مخلوط نشده با سایر مواد	۳۹.۲	۳۰.۲
۱۳	۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته ها با پوست تازه یا خشک	۳.۵	۲۸.۴

^۲ آمار صادرات نفت خام در آمار گمرک وجود ندارد.

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۸- ۲۰ قلم عمده صادراتی بدون نفت خام ایران به هند در سال ۱۳۹۷ براساس آمارهای گمرک ایران - هزار تن و میلیون دلار

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن	ارزش
۱۴	۷۸۰۱۱۰۰۰	سرب تصفیه شده بصورت کارنشده	۱۵.۴	۲۶.۸
۱۵	۲۷۱۲۹۰۹۰	سایر موم های نفتی و معدنی غیر مذکور در جای دیگر	۳۲.۵	۲۶.۵
۱۶	۲۹۰۹۴۹۰۰	سایر اترالکل هاو مشتقات هالوژنه، سولفونه، نیترو یا نیتروزه آن ها، غیر مذکور در جای دیگر	۲۶.۶	۲۳.۷
۱۷	۲۸۱۷۰۰۱۰	الکیل بنزن خطی (LAB)	۲۱.۲	۲۳.۶
۱۸	۷۴۰۳۱۱۰۰	کاتود و قطعات کاتود از مس تصفیه شده	۴.۸	۲۳.۵
۱۹	۲۷۱۰۱۹۴۰	روغن پایه معدنی	۵۵.۵	۲۱.۲
۲۰	۲۶۰۱۱۱۵۰	کنسانتره آهن	۲۶۸.۹	۲۰.۰
مجموع ردیف های فوق			۴۶۵۷.۴	۱۵۱۹.۷
مجموع کل			۸۳۲۴.۹۲۶	۲۰۴۴.۶۵۲

منبع داده ها: گمرک ایران

جدول ۹- ۲۰ قلم عمده وارداتی ایران از هند در سال ۱۳۹۷ براساس آمارهای گمرک ایران - هزار تن و میلیون دلار

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن	ارزش
۱	۱۰۰۶۳۰۰۰	برنج نیمه سفید شده (Rice) Semi milled یا برنج کامل سفید شده (Wholly milled Rice) حتی صیقلی یا براق شده	۱۲۵۵.۳	۱۳۶۴.۲
۲	۰۹۰۲۴۰۱۰	چای سیاه (تخمیر شده) و چای جزئا تخمیر شده کوبیده در بسته بندی غیر خرده فروشی	۲۵.۴	۱۰۵.۲
۳	۸۵۴۵۱۱۰۰	الکترودهای زغالی برای کوره ها	۸.۴	۱۰۰.۴
۴	۲۳۰۴۰۰۰۰	کنجاله (Oilcake) و سایر آخال های جامد، حتی خرد شده یا به هم فشرده به شکل حبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا به دست می آید.	۱۵۰.۲	۶۹.۳
۵	۲۸۱۸۲۰۰۰	اکسید آلومینیم غیر از کوردوم مصنوعی	۹۳.۲	۴۹.۱
۶	۴۸۰۲۵۵۰۰	سایر کاغذ مقوا قشر نرزه اندود نشده بوزن حدا قل ۴۰ و حدا کثر ۱۵۰g به شکل رول بدون الیاف یا باحدا کثر ۰	۴۸.۹	۴۵.۹
۷	۷۲۰۲۳۰۰۰	فروسیلیکومنگنز.	۳۵.۲	۳۷.۹
۸	۷۲۰۲۱۱۰۰	فرمونگنز دارای بیش از ۲٪ وزنی کربن	۲۹.۰	۳۳.۷
۹	۰۹۰۲۴۰۹۰	چای سیاه (تخمیر شده) و جزئا تخمیر شده به نحوی دیگر بجز ردیفهای ۰۹۰۲۴۰۱۰	۷.۲	۳۱.۹
۱۰	۳۰۰۴۹۰۹۰	سایر مکمل های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند	۰.۳	۲۹.۵
۱۱	۵۵۰۳۳۰۰۰	الیاف سنتتیک غیریکسره، از آکریلیک یامد آکریلیک، حلاجی نشده، شانه نزده یا برای نخ رسی عمل اوری نشده	۹.۳	۲۳.۱
۱۲	۰۹۱۰۳۰۹۰	زردچوبه بجز ردیفهای ۰۹۱۰۳۰۱۰ و ۰۹۱۰۳۰۲۰	۱۷.۶	۲۱.۹
۱۳	۵۵۰۴۱۰۰۰	الیاف مصنوعی غیریکسره، از ویسکوزیون، حلاجی نشده، شانه نزده یا برای نخ رسی عمل اوری نشده	۸.۰	۱۷.۰
۱۴	۱۲۰۷۴۰۰۰	دانه کنجد حتی خرد شده	۱۰.۷	۱۶.۸
۱۵	۷۲۲۵۴۰۱۰	محصولات تخت نورد شده از سایر فولادهای ممزوج فقط گرم نورد شده به صورت غیر طومار با پنهایی بیش از ۱۲۰۰ میلیمتر	۱۹.۲	۱۶.۲
۱۶	۰۸۰۳۱۰۰۰	موز سبز تازه یا خشک کرده	۱۷.۸	۱۳.۴
۱۷	۰۲۰۲۳۰۹۰	سایر قطعات بی استخوان منجمد از نوع گاو	۴.۰	۱۳.۰
۱۸	۲۹۴۱۹۰۹۰	سایر آنتی بیوتیکها غیر مذکور در جای دیگر	۰.۱	۱۲.۹
۱۹	۳۰۰۲۲۰۰۰	واکسنها برای پزشکی	۰.۰	۱۲.۳
۲۰	۵۵۰۱۳۰۰۰	دسته الیاف از رشته های سنتتیک، از آکریلیک یا مدآکریلیک.	۴.۷	۱۱.۶
مجموع ردیف های فوق			۱۷۴۴.۴	۲۰۲۵.۳

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۹- ۲۰ قلم عمده وارداتی ایران از هند در سال ۱۳۹۷ براساس آمارهای گمرک ایران - هزار تن و میلیون دلار

ردیف	تعرفه	شرح تعرفه	وزن	ارزش
			۲۰۳۴	۲۷۶۰.۵۶۱
مجموع کل				

منبع داده‌ها: گمرک ایران

تجارت کالایی هند با ایران و خاورمیانه

- بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین المللی، کشور هند در سال ۲۰۱۸ از مجموع حدود ۵۰۸ میلیارد دلار واردات از جهان، حدود ۱۲۲ میلیارد دلار را از منطقه خاورمیانه که حدود ۱۵ میلیارد آن را از کشور ایران وارد کرده است.
- واردات هند از جهان در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ با رشد ۱۴,۳ درصدی مواجه شده است.
- سهم خاورمیانه در تامین نیاز وارداتی هند در سال ۲۰۱۸ حدود ۲۴ درصد بوده که این سهم نسبت به سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۶ افزایش یافته است. سهم ایران از کل صادرات خاورمیانه به هند از ۱۱,۱ درصد در سال ۲۰۱۶ به ۱۲,۱ درصد در سال ۲۰۱۸ رسیده است.
- سهم ایران در تامین نیاز وارداتی هند در سال ۲۰۱۸ حدود ۳ درصد بوده که این سهم نیز نسبت به سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ افزایش یافته است.
- در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ واردات هند از خاورمیانه با رشد حدود ۳۱ درصدی و واردات آن از ایران با رشد حدود ۳۳ درصدی مواجه شده است.

جدول ۱۰- واردات هند از ایران و خاورمیانه-میلیارد دلار			
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶
خاورمیانه	۱۲۲.۴۷	۹۳.۵۳	۷۴.۲
ایران	۱۴.۷۷	۱۱.۰۶	۸.۲۵
جهان	۵۰۷.۵۸	۴۴۴.۰۵	۳۵۶.۷

منبع داده‌ها: مرکز تجارت بین‌المللی

با وجود رشد ۳۳,۵ درصدی واردات هند از ایران در سال ۲۰۱۸ بخش عمده این رشد ناشی از افزایش صادرات کالاهای نفتی تحت تعرفه ۲۷۰۹ بوده است. در حالی که در برخی از کالاهای عمده صادراتی ایران در این سال شاهد افت صادرات ایران به هند بوده‌ایم و نکته جالب این است که در مورد این کالاها کل واردات هند از جهان نه تنها کاهش نداشته بلکه با افزایش همراه بوده است. از جمله این کالاها می‌توان به «کودهای معدنی» با کد تعرفه ۳۱۰۲، «پسته» تحت کد تعرفه ۰۸۰۲، «وینیل کلراید» با کد تعرفه ۳۹۰۴، «پلی کربنات‌ها» با کد تعرفه ۳۹۰۷، «فولاد و محصولات فولادی» در فصل ۷۲، «شیشه تخت» با کد تعرفه ۷۰۰۵ و «لاستیک» در فصل ۴۰ اشاره کرد. به عنوان نمونه، واردات پلی وینیل کلراید هند از ایران از ۹۸ میلیون دلار در سال ۲۰۱۷ به ۱۷ میلیون دلار در سال ۲۰۱۸ با نرخ ۸۳ درصد کاهش یافته در حالی که واردات هند از جهان در این کالا از ۱,۹۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ به ۲,۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ با نرخ ۱۷ درصد رشد داشته است. با توجه به مطالب فوق ارجح است ضمن تلاش برای جلوگیری از

معاونت بررسی های اقتصادی

افت صادرات کالایی ایران ترتیبی اتخاذ شود تا زمینه‌ها و فرصت‌های جدید برای سایر کالاهای دارای پتانسیل صادراتی به هند نیز شناسایی و توسعه داده شود.